

तमोन्न पु० तमोऽन्वकारं मोहमज्ञानं वा हन्ति हन-टक् ।
 १ छत्र्ये, २ चङ्गो, ३ चन्द्रे, ४ बोधे, ५ विष्णौ, ६ शिवे च
 मेदि० । मनुष्यकर्तृके तु न टक् किन्तु ण्यप् । तमो-
 वात अमनुष्ये तमोनाशके लि० तत् सूर्ये
 “आयुगामी तमोन्न च हरिदश्वच कीर्त्यसे” भा० व०
 २ अ० । “यथा तमांस्तुभ्युदितस्तमोन्नः पूर्वा प्रतिज्ञां
 समवाय वीरः” भा० द्रो० १४६ अ० । [कोटे शब्दरत्ना० ।
 तमोज्योतिस् पु० तमसि अन्वकारे ज्योतिरस्य । अद्योते
 तमोनुद पु० तमोनुदति खण्डयति नुद-किप् । १ छत्र्ये
 २ चन्द्रे ३ चङ्गो ४ बोधे च शब्दरत्ना० ५ अन्वकारनाशके लि०
 “एवमुक्तस्तदाऽतिरं तमोनुदभवच्छयी” भा० आ० १५६ अ० ।
 तमोनुद लि० तमोऽज्ञानमन्वकारं वा नुदति नुद-के ।
 १ अन्वकारनाशके २ अज्ञाननाशके ३ ईश्वरे पु० ।
 “वायोरपि शिकुषीणात् विरोधिषु तमोनुदम्” महा-
 भूतादि वृत्तौजाः प्रादुरासीत्तमोनुदः” मनः ।
 तमोऽपह पु० तमोऽपहन्ति अण्+हन-ड । १ छत्र्ये २ चन्द्रे
 ३ चङ्गो ४ बोधे च मेदि० ५ तमोनाशकमाले प्रदीपादौ लि०
 “पसते हि तमोऽपरं सुष्ठु” माघः । “पुलं तमोऽपहं
 लेभे नक्तं ज्योतिरिवौषधिः” रघुः । ६ मोहनाशके “आग-
 मादिव तमोऽपहर्दिनः” किरा० । बुद्धेऽज्ञाननाशक-
 त्वात् तद्यात्वम् “तत्ताज्ञानं धिया नश्येत्” वेदान्तका० ।
 तमोभिद पु० तमो भिनत्ति भिद-किप् । १ शार्ङ्गतरमोभेदके
 अद्योते शब्दर० २ तमोभेदकमाले लि० क । तमोभिदो-
 ऽप्युक्तार्थे लि० ।
 तमोमणि पु० तमसि मणिरिव । १ अद्योते लिका० । २ गो-
 मेदके मणौ राजनि० ।
 तमोमय लि० तमस्यात्मकम् तमःप्रचुरं वा तमसं-
 नयत् । १ अन्वकारात्मके २ अज्ञानात्मके ३ तमःप्रचुरे च ।
 ४ राज्ञो पु० “तमोमयं सैहिकेयाख्यम्” इ० स० ५ अ० ।
 राज्ञो च यथा तमोऽपत्वं तथा अगुशब्दे ४८ पु० उक्तम् ।
 “विश्ववर्णात्मनः कायं नाभिमन्दस्तमोमयम्” भाग० १ ।
 २ ग० २२ । तमोमयमन्वकारप्रचुरं रालिङ्गं कायमित्यर्थः ।
 तमोऽरि पु० इत० । १ छत्र्ये २ चन्द्रे ३ चङ्गो ४ अज्ञाने च “तमो-
 ऽरिविषमप्रतिविम्बधारी कराव काले । पवनानाशकः”
 शब्दरत्नस्योपप्लवम् । तमःशत्रु प्रवृत्तयोऽप्यत्र ।
 तमोलिप्ती स्त्री तमसाऽस्य लिप्यते स्य करणोपपदे लिप-क्त
 ण्यप् व० ङीप् । देशभेदे । (तमलुक) शब्दरत्ना० ।
 तमोविकार पु० इत० । तमसो विकारे निद्रावस्थादौ

तमःशब्दे दृश्यम् । तमसैव विकारो यत्न । २ रोगे
 राजनि० । ३ तमिसारात्तौ शब्दार्थचि० ।
 तमोवृध् लि० तमसि शब्दरे, तमसा आवरकेणाज्ञानेन
 वा वर्धते वृध्-किप् ७ त० १ त० वा । १ तमसि राज्ञौ
 वर्द्धमाने प्रचुरसञ्चारिणि राजसादौ । “व्यर्पयतं
 वृध्णा तमोवृधः” ऋ० ७।१४०।१ । २ अज्ञानवृद्धे च ।
 तमोहन् लि० तमोहन्ति हन-किप् । अज्ञाननाशके
 “ज्योतीरयं शुक्रवर्णं तमोहनम्” ऋ० १।१४०।१ । तमो-
 हन्तरि १ छत्र्ये २ चन्द्रे च “तमोहा यदि पापेन जयेष्येव
 हि वीक्षितः” ज्यो० त० ।
 तमोहर लि० तमोहरति ह-अच् इत० । १ अन्वकारनाशके
 २ अज्ञाननाशके च १ छत्र्ये २ चन्द्रे च पु० शब्दर० “निर्युषं
 वामभागे च सञ्चभागेऽङ्गुता निजा । मध्येनाथ स्वयं
 ज्योतिस्तज्ज्योतिर्मे तमोहरम्” शब्दार्थचि० ३ तमोवृध्
 तम्पा(स्वा) तम्ब-अच् प्रभो० वा । शौरभेय्याम् हेमच० ।
 तम्ब गती भ्वा० पर० सक० सिट् । तम्बति अतम्बीत् । ततम्ब
 तम्बिका स्त्री तम्ब-एवल् टाप् कापि अत इत्त्वम् ।
 शौरभेय्यां हेमच० ।
 तम्बीर पु० तम्ब-वा० ईरन् । “वही राख्यनगोऽन्यर्त्तगामी
 दीप्रांशकैर्लुङ्कः । दत्तेऽन्यकौ कार्यं करस्तम्बीरोत्तम-
 कार्ययोः” नी० द्वा० उक्ते योगभेदे ।
 तम्ब लि० तात्पर्यत्वेन तम-करणे र । ग्लानिनाशने
 “प्रतप्ता व्यवपत्तमसि” ऋ० १०।७१।५ । [तिवे ।
 तय गती रण्ये च भ्वा० आ० सक० सिट् । तयते अतविष्ट-
 तर पु० तु-भावे अण् । १ तरणे “पथं यानं तरे दायं
 पौरुषोऽर्द्धपथं तरे” “ब्राह्मणादिक्लिन्नस्यैव न दाय्यास्तो
 पथं तरे” मनुः कर्त्तरि ण्यप् । २ शयानौ पु० मेदि० ।
 तरत्वेन करणे अण् । ३ आतरेपणादौ । “दीर्घाध्वनि
 यथादेशं यथाकालं तरो भवेत्” मनुः ।
 तरन्तु पु० तरं गतिं मार्गं वा क्षिप्यते मितश्रु० णु । अगा-
 दने क्षुद्रव्याघ्रे अमरः । “वा कण्ठकपां नर्दभस्तर-
 न्तुक्ते इच्छामिन्द्राय” यजु० २४।४० । वृद्धभेदे राज-
 सेन्द्रदेवताकपशुकथनम् । “तरन्तुक्चवान्तरान्” हरिवं०
 १६५ अ० ।
 तरङ्ग पु० तु-अङ्गच् । (टेव) जङ्गौ वायुना जलस्य सञ्चा-
 खनेन तिर्यग्गूर्वादिभ्रवने मरः । “मभीरण्योलेव तरङ्ग-
 खेदा” रघुः २ वक्ष्ये १ हयादीनां सङ्गतमात्रे उष्णादि० ।
 ततः तारका० इतच् तरङ्गितजाततरङ्गि लि० । “वाग-